

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Чавдар Николов Гюзелев

департамент „Кино, реклама и шоубизнес“, направление 8.4. „Театрално и филмово изкуство“

за дисертация на

Елица Матеева

докторант на самостоятелна подготовка в НБУ, към департамент „Кино, реклама и шоубизнес“, научно направление 8.4. Театрално и филмово изкуство, за придобиване на образователна и научна степен „доктор“.

Тема на дисертационния труд:

МАНИФЕСТЪТ. ДОГМА 95. РЕФЛЕКСИИ КЪМ НАЙ-НОВОТО

БЪЛГАРСКО КИНО

Научен ръководител:

Проф. д.н. Петя Александрова

Дисертационният труд на Елица Матеева „Манифестът. Догма 95. Рефлексии към най-новото българско кино.“ е авторска ретроспекция върху историята на киното от гледна точка на манифестите, представяне на манифестът Догма 95 и създаването се под негово влияние кинодвижение, както и неговите рефлексии върху най-новото българско кино. Тези три посоки от заглавието са развити в същата последователност в трите глави. Дисертационният труд е в обем от 220 страници, от които 205 основен текст. В структурно отношение включва: увод, изложение в три глави, изводи и заключение, основни приноси на дисертационния труд, библиография – 80 източника (45 заглавия на кирилица и 35 на латиница) и филмография, съдържаща 115 заглавия. Голяма част от посочените 115 филмови заглавия не присъстват като референция и анализ в текста - бих препоръчал подреждането им след библиографията да следва хронологичния ред на тяхното появяване в историята на киното.

Уводът обосновава актуалността на темата, целите и методологията на изследването. Авторката си поставя амбициозната задача в първа глава от дисертацията да обхване цялата история на киното от братя Люмиер насам, преминавайки през различни национални кинематографии: руска, италианска, френска, немска в рамките на целия 20-ти век. Матеева е концентрирала обширния материал в стегнато изложение, сведено само до основните представители и примери.

Втора глава на дисертацията е посветена на Догма 95 – манифест, който поражда цяло кинодвижение в историята на киното или както е формулирано от Матеева: „Догма 95“ поставя въпроси за съотношението между авангардното и популярното кино, за ролята на малките кинематографии и господството на Холивуд, както и за бъдещето на арт киното като средство за културен обмен между националните култури. Авторката представя творчески портрети на режисьорите от датското кино, свързани с Догма 95, като по този начин допълва недостатъчната информация в нашите медии за движението и неговите последователи.

Трета глава пренася фокуса на изследването от миналото към настоящето, и насочва вниманието към най-новото българско кино, изказвайки две възможни хипотези: „Дали предложените съвременни български филми са „Догма 95“ ехо или опосредствена интерпретация на натрупани представи за киното - това са различни хипотези, върху които би било интересно да се разсъждава”. В тази глава докторантката анализира отгласите от Догма 95 в шест български филма от последните 10 години, представяйки свой авторски поглед върху съдържанието им.

Приносите на дисертацията обобщено представени са:

- систематизиране на манифестите в историята на киното;
- допълване на информацията за отделните режисьори, свързани с Догма 95, чиято работа не е достатъчно добре изучена и представена у нас;
- опит да се докаже влиянието на примери от световното кино върху най-новото българско кино.

Посочените от авторката статии по темата на дисертацията са шест на брой, публикувани в едно и също онлайн издание. Техният брой удовлетворява изискванията за апробация на дисертационния труд. Представената библиография съдържа достатъчен брой източници, които доказват проучването на литературата по темите на дисертацията.

Бих препоръчал на докторантката по-внимателно отношение към езика и по-старателна правописна, стилистична и смислова редакция на текста. Това е задължително и важно за човек, чието образование е свързано с писането като професия. Авторката ясно изразява своята положителна оценка за значението и влиянието на Догма 95, но представянето и на по-критични теоретични рефлексии би допринесло за по-голяма обективност на изложението и създаване на основа за дебат върху разискваните явления. Изследваните теми в дисертацията дават възможност за обогатяване и надграждане в бъдеще като се засили аналитичната част и полагането на разглежданите факти в по-широк исторически и социално-икономически контекст. По-задълбоченото представяне на икономическите и финансовите основания зад избора на технологичния минимализъм като естетическа стратегия би допринесло за по-голяма убедителност на дисертационния текст.

Заключение: Отчитайки приносните моменти на дисертацията, положените усилия, спазените формални изисквания и демонстрираните знания, гласувам положително за присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Елица Матеева.

София, 30.04.2024

С уважение: доц. д-р Чавдар Гюзелев